

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum: 2021-03-01

Kvalitetsrapport kommunal vuxenutbildning 2020

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**



Innehåll

1. Sammanfattande analys.....	3
2. Uppdraget.....	3
2.1 Nationella mål.....	4
3. Organisation	4
3.1 Målgrupp	5
3.1.1 <i>Analys målgrupp</i>	7
4. Ekonomi.....	7
5. Resultat.....	8
5.1 Betyg och avbrott	8
5.1.1 <i>Analys betyg och avbrott</i>	8
5.2 Studerandeenkät	9
5.2.1 <i>Analys grundläggande och gymnasial utbildning</i>	9
5.2.2 <i>Analys svenska för invandrare</i>	10
5.3 Studerandeenkät, KCNO.....	10
5.3.1 <i>Analys extra frågor KCNO</i>	10
5.4 Slutsats.....	11

I. Sammanfattande analys

Under 2020 har fler elever än tidigare sökt utbildningar inom Komvux. Flest sökande finns inom de gymnasiala utbildningarna. Den största minskningen har skett inom sfi. Ekonomiskt visar verksamheten ett sammantaget överskott mot budget på 2,1 mnkr. Anledningen är främst att den statliga delfinansieringen av yrkesutbildning utökades under året.

Resultaten på den länsgemensamma enkäten visar att eleverna inom de allra flesta områden ger positiva svar. Svarsfrekvensen är dock knappt 20 procent vilket innebär att resultatet behöver tolkas med försiktighet.

Året har inneburit stora förändringar för både kommuninvånare, utförare och medarbetare. I samband med övergången till distansundervisning och genom nedstängningen av drop-in verksamheten inom kansliet, förändrades förutsättningarna för dialog och möten. Detta gäller framförallt för de elever som stod mindre rustade inför sina studier och för de vägledare som skulle möta och vägleda dessa elever i en ovan digital värld.

Effekterna av den pågående pandemin förväntas fortsätta även under 2021. Av den anledningen måste de nya arbetssätten inom vägledningen utvecklas ytterligare och en utbildningsinsats för studie- och yrkesvägledare har också påbörjats. För att kunna möta efterfrågan från kommuninvånarna måste också utbildningarna anpassas till den rådande situationen på arbetsmarknaden.

2. Uppdraget

I den kommunala vuxenutbildningen ingår vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna och svenska för invandrare. Den kommunala vuxenutbildningen regleras i skollagen (2010:800) och Förordning om vuxenutbildning (2011:1108) samt Läroplan för vuxenutbildning (Lvux12).

Vuxenutbildningen har en viktig roll för kompetensförsörjningen. För att bättre möta vuxnas behov av utbildning och öka möjligheterna till omställning i arbetslivet har mål och urvalsregler ändrats och kommer att tillämpas från och med den 1 juli 2021. De nya urvalsreglerna innebär att personer med störst behov av utbildning ska prioriteras före de med minst utbildning. Två nya mål för vuxenutbildningen kommer också att införas från halvårsskiftet 2021, där det framgår att utbildningen ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet och

ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning.

2.1 Nationella mål

De övergripande målen för utbildningen i komvux är att

- vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande,
- vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling,
- den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning, och
- den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet (*de två sistnämnda målen börjar tillämpas från 2021 07 01*).

3. Organisation

Österåkers kommun tillämpar auktorisation för utbildningsanordnare av kommunal vuxenutbildning (Komvux). Det innebär att utbildningsanordnare som uppfyller de krav som anges i auktorisationsvillkoren godkänns som anordnare. Modellen med auktoriserade utbildningsanordnare syftar till att öka utrymmet för fler aktörer för att stimulera mångfald och kvalitet. Österåkers komvux i egen regi ingår i auktorisationssystemet på lika villkor som övriga aktörer.

Kommunerna Täby, Danderyd, Vallentuna, Vaxholm, Österåker, Upplands Väsby, Sollentuna och Solna bildar tillsammans gruppen Vux Norrort och har ett samverkansavtal avseende auktorisationssystemet. Samarbetet syftar till att höja måluppfyllelsen, anpassa utbildningen efter arbetsmarknadens behov, effektivisera administrationen och skapa gemensamma processer för bland annat tillsyn och uppföljning.

Utöver Vux Norrort har även kommunerna Täby, Danderyd, Vallentuna, Vaxholm och Österåker ett gemensamt kansli, Kunskapscentrum Nordost (KCNO), med en gemensam rektor. KCNO ansvarar för ansökningar och antagning till kommunal vuxenutbildning från medborgare bosatta i Österåkers kommun.

Österåkers kommun är huvudman för utbildning som bedrivs för kommunens medborgare hos både kommunala och privata utbildningsanordnare.

Särskild utbildning för vuxna ingår sedan 2020 i kommunal vuxenutbildning och benämns i lagstiftningen som särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå.

Särskild utbildning för vuxna är för närvarande inte konkurrensutsatt. Utbildningen anordnas av Österåkers komvux i egen regi och finansieras genom anslag. 2020 fanns tio studerande inom särskild utbildning för vuxna.

3.1 Målgrupp

Antal elever från Österåker kommun som påbörjat en kurs vid vuxenutbildning fördelat på utbildningstyp

Utbildningstyp	2018	2019	2020
Grundläggande vuxenutbildning	160	167	215
Gymnasial vuxenutbildning	735	738	900
Svenska för invandrare	493	465	426

Åldersfördelning grundläggande vuxenutbildning, Österåkers kommun

Ålder	2018	2019	2020
18-19	2	4	5
20-24	18	20	27
25-30	35	30	39
31-35	34	33	45
36-40	25	34	37
41-50	40	34	49
51-	6	12	13

Åldersfördelning gymnasial vuxenutbildning, Österåkers kommun

Ålder	2018	2019	2020
18-19	21	32	35
20-24	227	243	313
25-30	181	148	176
31-35	100	115	128
36-40	77	75	96
41-50	98	90	110
51-	32	35	41

Åldersfördelning svenska för invandrare, Österåkers kommun

Ålder	2018	2019	2020
18-19	9	3	3
20-24	46	57	47
25-30	105	94	97
31-35	97	95	76
36-40	81	71	75
41-50	114	98	96
51-	41	47	33

Andel kvinnor per utbildningstyp, Österåkers kommun/KCNO

Utbildningstyp	2018		2019		2020	
	Öster	KCNO	Öster	KCNO	Öster	KCNO
Grundläggande vuxenutbildning	60%	58%	63%	64%	65%	68%
Gymnasial vuxenutbildning	63%	63%	65%	62%	66%	63%
Svenska för invandrare	54%	53%	55%	56%	57%	58%

(Källa: samtliga uppgifter från KCNO)

3.1.1 Analys målgrupp

För både KCNO och Österåker specifikt är det 2020 betydligt fler som läser gymnasial vuxenutbildning jämfört med de tidigare två åren. Även inom grundläggande vuxenutbildning är det fler elever 2020, även om ökningen inte är lika stor som inom den gymnasiala utbildningen.

Ökningen inom den gymnasiala vuxenutbildningen har flera orsaker. Dels så har de nyanlända som kom 2015-2017 nått gymnasiestudier och dels så har rådande pandemi lett till att personer som blivit arbetslösa sökt in till framförallt gymnasiala yrkesutbildningar.

Pandemin har förändrat arbetsmarknaden för flera branscher. Majoriteten av medarbetare inom turist- och restaurangnäringen är unga och flera har blivit arbetslösa under pandemin och har därför istället sökt sig till studier för att omskola sig. Det är framförallt utbildningar inom barnomsorg och vårdutbildningar som har lockat dessa grupper.

Både den generella migrationen och flyktingströmmarna har minskat under året, vilket är en förklaring till det minskade antalet inom sfi.

Andelen kvinnor har ökat de senaste tre åren inom alla utbildningsvägar både inom länet och i Österåker. En förklaring kan vara att kvinnor, i synnerhet utlandsfödda, har en svagare ställning på arbetsmarknaden.

4. Ekonomi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Helår			
	Budget 2020	Utfall 2020	Budget-avvikelse	Utfall 2019
Verksamhetsområde				
Adm & ledn för myndighetsutövning	2 200	2 107	93	2 095
Grundläggande vuxenutbildning	2 380	2 688	-308	2 261
Totalt Grundläggande vuxenutbildning	4 580	4 795	-215	4 356
Kostnader	4 200	2 936	1 264	3 998
Netto Gymnasial vuxen- och påbyggnadsutbildning	4 200	2 936	1 264	3 998
Kostnader	1 207	1 207	0	1 396
Netto Sär vux	1 207	1 207	0	1 396
Intäkter	-1 500	-1 500	0	-1 470
Kostnader	4 600	3 569	1 031	4 466
Netto Svenska för invandrare	3 100	2 069	1 031	2 996
Total vuxenutbildning	11 880	9 799	2 081	11 351

Vuxenutbildningen redovisar ett sammantaget överskott om 2,1 mnkr. Ett befarat underskott beroende på ökade volymer, kompenserades delvis av att kravet på medfinansiering för statsbidrag inom yrkesvux minskade.

Totalt fanns ett trettiofem auktoriserade anordnare inom Vux Norrort läsåret 2019/20. Antalet kan förändras till följd av avauktorisering och nytillkomna utförare löpande under året.

5. Resultat

5.1 Betyg och avbrott

Andel godkända betyg, studerande från Österåker

Utbildningstyp	2018	2019	2020
Grundläggande vuxenutbildning	83%	84%	85%
Gymnasial vuxenutbildning	82%	81%	85%
Svenska för invandrare	100%	98%	92%

Avbrott per utbildningstyp, studerande från Österåker

	2018	2019	2020
Grundläggande	14%	7%	11%
Gymnasial	17%	15%	11%
Sfi/sfx	28%	27%	28%

5.1.1 Analys betyg och avbrott

Betygsresultaten fortsätter att ligga på relativt höga nivåer och har ökat inom både grundläggande och gymnasial utbildning. Resultatet ligger 2020 på samma nivå som snittet i KCNO.

Inom sfi har andelen godkända betyg sjunkit med åtta procent jämfört med 2018. Före 2018 förekom nästan aldrig betyget F inom sfi eftersom lärare i princip aldrig underkände en elev. Eleverna fick oftast gå klart en kurs tills den blev godkänd. Efter 2018 stramades tidsperspektivet åt där elever förväntas klara en kurs inom ett visst antal veckor. Detta avspeglas i resultatet 2019 och 2020. I och med denna förändring närmar sig betygsnivåerna inom sfi övriga skolformer. Betygen i sfi för Österåkers kommun är högre än snittet i KCNO som låg på 86 procent 2020. Drygt 70 procent av de studerande inom sfi finns inom Österåkers komvux.

Andelen avbrott är högst inom sfi/sfx. Åtgärder som vidtas för att minska avbrott är utveckling av vägledningsfunktionen och kartläggning av förkunskaper för placering i rätt nivå.

5.2 Studerandeenkät

SWECO genomför på uppdrag av Storsthlm en årlig länsgemensam studerandeenkät som riktar sig till

- samtliga studerande i Stockholms län inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning som har gått på sin utbildning i minst tre veckor
- samtliga studerande inom sfi och sfx som har gått på sin utbildning i minst tre veckor (undantagna är de som under enkätperioden gick på studieväg 1).

Målet med den gemensamma studerandeenkäten är att ge kommunerna ett bredare underlag för att utveckla kvaliteten på vuxenutbildningen tillsammans med utbildningsanordnarna. Undersökningen genomförs via webben. Svarsfrekvensen är låg vilket innebär att några säkerställda slutsatser inte kan dras från undersökningen.

5.2.1 *Analys grundläggande och gymnasial utbildning*

År 2020 besvarades den länsgemensamma studerandeenkäten av 202 elever (18%) från Österåkers kommun som deltog i grundläggande- och gymnasial utbildning. Syftet med studierna uppgavs främst vara att få behörighet till högskola eller att få arbete, men även personlig utveckling och karriärsväxling uppgavs som anledning till studierna. 44 procent hade en gymnasieutbildning i botten och 24 procent hade universitetsstudier bakom sig.

Områden med bäst utveckling jämfört med föregående år var trygghet, goda relationer, jämlikhet och lika behandling. Områden med negativ utveckling var inflytande över studierna, kontakt med arbetslivet, stöd i studierna och studie- och yrkesvägledning.

Kontakten med arbetslivet är ett område som tydligt har påverkats av coronapandemin. Övriga områden med negativa svar har även varit i fokus tidigare år och motsvarar de utvecklingsområden som finns inom gymnasieskolan.

5.2.2 Analys svenska för invandrare

Totalt besvarades enkäten av 86 studeranden inom sfi och sfx (20%). Syftet med studierna var främst att lära sig svenska och att lättare få jobb. En andel angav också behörighet till högre studier. 45 procent hade mer än 13 års utbildning från hemlandet och 9 procent hade 0-1 års utbildning.

Områden med bäst utveckling jämfört med föregående år var likabehandling, jämställdhet och nöjdhet med lärare. Områden som försämrades var kopplingen till arbetslivet, trygghet och arbetsro. Även inom sfi har restriktioner under coronapandemin påverkat möjligheterna till kontakt med arbetslivet genom exempelvis praktik.

5.3 Studerandeenkät, KCNO

I studerandeenkäten fanns även ett antal extrafrågor som specifikt avsåg antagningskansliet inom KCNO. Med Vux avses grundläggande och gymnasial utbildning.

Andel positiva svar 2020 och 2019.	2020		2019	
	Vux	Sfi	Vux	Sfi
Jag är nöjd med utbudet	86	65	84	86
Jag är nöjd med den service som erbjuds inom KCNO kansliet	96	87	58	71
Webbplatsen för KCNO ger mig den information jag behöver	92	-	88	-
Jag har träffat en vägledare på KCNO (vux) / Jag fick bra information av vägledaren på KCNO (sfi) *	28	64	38	76

5.3.1 Analys extra frågor KCNO

En hög andel av de studerande var nöjda med utbud, service och information inom antagningskansliet. Andelen som träffat en studievägledare inför studier på grundläggande och gymnasial nivå har

sjunkit och låg 2020 på 28 procent jämfört med 38 procent året innan. Restriktioner på grund av coronapandemin har bland annat begränsat möjligheten till fysiska möten för vägledning, vilket kan vara en förklaring till minskningen. I vilken utsträckning vägledning efterfrågades framgår inte av enkäten.

Inom sfi ställdes i stället frågan om de studerande var nöjda med den vägledning de fått. Andelen sjönk från 76 till 64 procent jämfört med 2019.

Vägledningfunktionen inom kansliet kommer att fortsätta att utvecklas både vad gäller omfattning och kvalitet.

5.4 Slutsats

Identifierade utvecklingsområden återförs till styrgruppen inom samverkan för diskussion, förankring och beslut.

Ett identifierat utvecklingsarbete är att tillsammans med anordnarna utveckla deras analyser av det systematiska kvalitetsarbetet. Här ingår också att tillsammans med anordnarna hitta en metod för att mäta andelen som kommit i arbete eller vidare studier efter avslutad utbildning.

Ytterligare ett utvecklingsområde är att minska andelen avbrott särskilt inom sfi. Här pågår ett arbete som bland annat fokuserar på förbättrade metoder för kartläggning och vägledning inför studierna.

Svarsfrekvensen på den länsgemensamma enkäten behöver förbättras för att undersökningen ska ge ett bättre underlag för analys och utveckling.